Posicionament públic davant un cas de discriminació lingüística en l'àmbit de la salut mental

Barcelona, 9 d'abril de 2026.- Des de les entitats sota signants, vinculades a la defensa dels drets en salut mental i a la garantia dels drets lingüístics, **volem expressar la nostra profunda preocupació davant un cas de discriminació per raó de llengua produït en un centre de salut mental**, que impacta directament contra un **dret fonamental: el dret a la salut** i, en concret, a la salut mental.

En aquest cas, **s'ha negat l'accés a teràpia psicològica en la llengua materna de la persona**, el català, malgrat que aquesta llengua és clau en el seu procés terapèutic. Tal com expressa la pròpia afectada: *"Jo pateixo en català, i és en català que he de poder resignificar el meu patiment"*. Aquesta afirmació no és simbòlica ni anecdòtica: **la llengua és una eina central en els processos de comprensió, elaboració i reparació del patiment psíquic**.

L'enfocament i les accions dutes a terme per el servei o centre d'atenció **no només vulneren drets, sinó que reprodueixen prejudicis estructurals** que el mateix sistema sanitari hauria de combatre.

Volem recordar que:

- **L'article 5 (Igualtat i no-discriminació)** i **l'article 25 (Salut)** de la *Convenció sobre els Drets de les Persones amb Discapacitat* estableixen l'obligació de garantir una atenció sanitària **lliure de discriminacions**, accessible i adequada a les necessitats de les persones amb discapacitat, psicosocial.
- La **Llei 19/2020, del 30 de desembre, d'igualtat de tracte i no-discriminació**, reconeix de manera explícita, en el seu article 1, **la llengua i la salut mental com a eixos de possible discriminació**, que han de ser activament presents i reparats per les institucions públiques, en cas que siguin vulnerats.

Aquest cas posa de manifest una realitat que no podem ignorar: **les discriminacions no actuen de manera aïllada**, sinó que **s'entrecreuen i es reforcen mútuament**. No atendre en la llengua materna de la persona pot esdevenir, en l'àmbit de la salut mental, una barrera en el procés de recuperació, una font de revictimització i un factor d'agreujament del patiment. Aquesta **intersecció de les discriminacions** es fa evident quan l'exercici d'un dret —com demanar atenció mèdica en català a Catalunya— és incorporat al relat clínic com si fos part de la simptomatologia. Quan això passa, el dret queda desplaçat i la persona és interpretada principalment des del prisma de la malaltia. Aquesta mirada pot deslegitimar la seva veu, posar en dubte el seu criteri i reduir la seva capacitat d'autodeterminació. Evitar aquesta confusió és essencial per garantir una atenció respectuosa amb la dignitat i els drets de totes les persones.

"Quan parlem de salut, i també de salut mental, parlem des de lo més profund de la nostra intimitat i cal respectar i entendre que **el nostre procés de recuperació passa per respectar les nostres necessitats i els nostres drets,** que tant ens han costat aconseguir", subratlla Mercè Torrentallé, presidenta de Salut Mental Catalunya.

Tanmateix, **volem reconèixer els esforços que, des de l'administració, s'han fet en els darrers anys per identificar la salut mental com un eix de discriminació**, i expressem la nostra **confiança i exigència en la capacitat, voluntat i deure del sistema públic per revisar, corregir i reparar situacions com aquesta**. Precisament perquè compartim l'objectiu d'un sistema sanitari basat en els drets humans, la qualitat assistencial i la igualtat de tracte, considerem imprescindible abordar les situacions de vulneració de drets amb responsabilitat i voluntat transformadora. **No es tracta de reduir-les a malentesos puntuals o a errors aïllats, sinó de reconèixer que poden respondre a dinàmiques estructurals que cal identificar i transformar**. Només des d'un enfocament constructiu, que assumeixi l'existència d'aquestes realitats i treballi activament per prevenir-les, es pot avançar cap a una atenció realment respectuosa amb la dignitat, la diversitat i l'agència de totes les persones.

Defensar el dret a la salut mental **és defensar també el dret a ser escoltades, compreses i acompanyades en la pròpia llengua**. El dret a l'atenció mèdica i el dret a rebre-la en la llengua escollida no són jeràrquics ni excloents: són simultanis i s'han de garantir sempre de manera conjunta. Només així podem parlar d'una atenció realment equitativa, digna i no discriminatòria.

Salut Mental Catalunya és un moviment social de representació atenció i suport a les persones amb problemes de salut mental i a les seves famílies i entorn que amb més de 30 anys d'història. La Federació SMC compta amb més de 90 entitats associades a tot Catalunya, formades per persones amb experiència pròpia en salut mental, les seves famílies i entorn, i professionals. - **www.salutmental.org**

La Federació Catalana d'Entitats de Salut Mental en 1ª Persona – VEUS és una organització de Catalunya que aplega part del teixit associatiu de persones amb experiència pròpia en salut mental. Som tot un ventall d'entitats, creades i dirigides per les mateixes persones amb diagnòstic de salut mental, que hem unit les nostres forces per promoure i enfortir el moviment associatiu en 1a persona, per la defensa dels nostres drets i perquè la veu del nostre col·lectiu tingui influència en les polítiques públiques. -**www.federacioveus.org**

Activament som un moviment associatiu de salut mental en primera persona: constituït, organitzat i dirigit per persones que vam passar o estem vivint amb una situació de patiment psicosocial i/o amb diversitat mental, ens hem organitzat per participar com agent actiu en l'àmbit de la salut mental a Catalunya. - **www.activament.org/**

Obertament és una entitat que lluita contra l'estigma i la discriminació que les persones que conviuen amb un problema de salut mental encara pateixen a les diferents esferes de la seva vida, tot fent que, a través de l'activisme i els seus testimonis en primera persona, esdevinguin protagonistes del canvi en la societat. - **www.obertament.org/**

Per a més informació:

Mar Novel | **premsa@salutmental.org** | 605 912 718
Nina Limacher | **basesocial@federacioveus.org**